

LUBLANSKE
NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 10. d.

Sufhza 1798.

Nro. 20.

Dunej 28. Svizhana.

Svitli Zesar je prestavil gospoda Sauervein v' shlahtni gosposki stan, savolo svešte flushbe per mesingasti fabriki v' nemshkim Gradzu, per kateri je tri inu petdeset let pridno sa vishiga faktorja flushil.

Esterajski stanovi so dvajseti dan Svizhana svoj deshelni dan imeli, inu sedem ferordnetarjov isvolili, kateri v' njih imeni fkerb imajo sa deshelne opravila.

Franzoski poslanik general Bernadotte je vezhe-

vezheraj narpervizh s' zhaštjo obiskal ministra unajnih opravil Barona Thugut v' zesarfkim sidanji deshelne kanzlie, inu njemu svoje pisma iskasal, is katērih se vidi, de je saref od franzoske republike sa poslanika postavljen. Sdajzi po tim mu je minister Thugut obiskanje povernil, se v' Bernadottovo hišo pelal, inu navado dopolnil, kakor je dvorna fhēga.

Lajhko.

Rim 10. dan Svizhana. Nih Papeshova svetost fo pruti Rimu derezhim franzosam napruti poslali Kardinala Somaglia njih nameštника v' Rimu, s' njim sta fhla v' imēni zēliga rimfkgiga ludftva Principe Justiniani, inu Prelat Arigoni. Ti fo generala Berthier najdeli v' mēsti Spoleto. Sa njimi je kje fhel neapolfki poslanik; pravio, de Berthier je famo s'tim poslanikam inu s'Prinzam Justiniani govoril. Med tim fo v' Rimu vse tako obernili, de bi se mir inu pokoj ohranil. Kardinal Nameštnik je nasajpridozh ludēm osnanil, de general Berthier ima mirne misli, nobeden nima rashaliti nobeniga franzosa ne s' besēdo, ne s' djanjam pod glave sapadenjam; tudi nima nobeden od prizhiozheh pergodkov nizh ozhitno govoriti. Danes sjutra fo franzosi v' Rim permarfhirali, inu fo na glihanje grad S. Angela v' roko prejeli. Vse je ostermēlo, inu v' smamlenji bilo.

Genovesarjam hudo grēde sa denarje. Eden svetuje dobrovolne davke od ljudi dobiti; al de se
fre,

šrebro proda, kar ga je šhe malo v' zerkvah; al de bi se prodalo premoshenje malteskiga ordna inu drugih klofhtrov; šhe drugi švetovajo naklade na deshelo inu na okna v' meštih. Nove prenarędbe so drage, denarje poshirajo, francozam je štir milione plazhat, vse šelš per starim biti, ako bi jih soldaška pušha v' strahi nederšhala.

Franzia.

Desęti dan Svizhana je šhel general Bonaparte s' svojim general stanam is Parisa pregledat inu obhudit vse perprave sa vojsko zhes Anglio, inu vse dęla po morških brodovih velikiga morja. Dosti generalov inu stanških offizirjov je od drugot peršhlo v' mešto Rouen, katęri so zhes anglese na vojsko poklizani. Barke imajo dodęlane inu perpravlene biti notri do dvanajstiga Sufhza, ali do Svętiga Gregorja.

Anglia.

Ošni dan Svizhana je spēt spodna hišha britanškiga parlamenta vkup peršhla. Minister Dundas je povędal sbranim gospodam, de Kral ozhe dosti soldatov na noge postavit, inu vezh novih junakov v' regimente djati, de bodo regimenti mozhnišhi, inu dosti ludi perpravljenih sa vsake forte potrebo v' eni sovrashni nadlogi. Dundas je rekel: kakor sovrashnik svojo mozh gmęra, ravno tako moremo naspruti mi s' mozhjo perprav-

pravljani biti. Sizer se neboim sa Anglio, vunder so med nami, katèri nalafh pravio, de sov-rashnik je presilno mozhen; al jef vem, de bo on s' fhkodo inu framoto od naf nasaj pobit.

Moshkovia.

Dan rasglasve Kristusove', to je Svetih trèh Kralov so s' posebno veliko zhaftjo obhajali v' Petergradi. Zhes to, kar je druge leta navada, so paradirali shèstnajst batallionov, inu Zar ih je sam komandiral. Zarjov kojniski regiment je bil ves novo oblezhen; Zarina, Pojlski Kral, inu Prinz Conde so is okna v' Zesarfskim gradi gledi-dali.

Posnishi pisma is Petergrada pravio: dvanaisti dan Svizhana je boshji shlak sadel Stanislava Augusta Pojlskiga Krala, na katèrim je naglo vmereel.

Turzhia

Zesarjovi soldatje so dalaj bol frèzhni super Pashavand Oglu. Kakor je mersla sima, so puntarje vunder do mèsta Sistov na Donavi nasaj vdarili, inu pot pruti mèsti Nikopel prekosili. Kadi al turfski sodnik v' Sistovu je bil s' dvema drugima sastoplen s' hudobnim Oglu; Ofman Pasha vajvod turfskiga Zarja je pustil tim trèm na mèsti glavo odsèkat, inu je v' tim kraji spèt mir med ludmi narèdil.

Husein Pasha je v' Bulgarii vojsko Pashvand Oglovo nasaj poderel notri do mèsta Vidin.

Po fręzhi , ali veliko vezh po nefręzhi je najdel Oglu nekaj srečniga praha v' mešti Niko- pel ; prah je bil v' enim starim podsemelskim pro- ftori v' terdnih s' shelesam okovanih sodih , tur- fki poglavarji so bili najn popolnim pošabili ; se- daj ga je Oglu v' Vidin prepelal , inu se misli tukaj kripko braniti.

Shvajz.

Franzoska inu Shvajzarfska vojska si napru- ti stojita ; trinajsti Svizhana so franzosi imęli per 12. tavshent mosh , inu Bernarji eno sholnerfhi- no od vezh kantonov na pomozh poslano. Obo- ji zhakajo na mirno sglihanje v' Parisu , inu upa- jo , de se bode s' lepo poravnala.

Kanton Bern je sedmi Svizhana pifal v' ime- ni meštne gosposke inu zęliga ludstva na vishar- je v' Paris , de naj en mirni inu perjasni odgo- vor dajo , fizer se bode sa stare pravize poteg- nili notri do sadne kaple kervi.

Nemshko.

Defęti Svizhana so Nemzi v' Rastadtu odgo- vorili franzosam : s' kratkemi besędami povejte , kaj vse bi radi od naf imęli po eni vojski , ka- zęra sa naf ni fręzhna bila , de bomo vędeli hi- tro raslozhke narejat , kaj bo taistim poverniti , kateri bodo kaj deshele ali lastine shtubili ; inu de nebomo sastojn zhafa shtublali , ali vojsko na nogah stati pustili.

Franz.

Franzosi so sdajzi ta dan odgovorili : naša republika ozhe Rajno sa mejo imęti , od tiga ne mišlimo odjęnat ; kar odšhkodovanje sadęne , se bomo potle sastopili ; sedaj eno dobro podštavo sa fundament poloshimo , inu nedajmo zhasa nevosfhlivosti na saviazhe mišlit inu raspор napravlat ; zhe ne , bodete sami vsiga superniga krivi.

Shtirnajsti Svizhana so Nęmzi na to nasaj rekli : Rajno škusinfkusi nemoremo sa mejo perpuštiti ; vunder is lubesni pruti miru se podvershemo enimu velikimu daru. Ako tedaj Franzia polovizo uni kraj leshiozheh nęmšhkeh deshel sa dobro vsame , bi se pustilo nękaj glihati. Franzia bi mogla en sholnęrski potesaj imenovati , kęr bi se tę deshele tako raslozhife , kakor je sa bran inu varnost oboje meje narbol špodobno. Dokler se sastopimo , naj bode mir med nami , inu franzosi naj nikar sovrashno nedęlajo.

Lublana

Zhetertek sjutra so fhli sheleşni kojniki Zhar-torinfki od tot zhes Krašhno dalaj v' Bannat.

V' Benędkah so nęmšhki kupzi per nęmšhki pridigi bili na Svežhnizo , potle sahvalno pęsem pęli , inu sraven soldatje štręlali. Slęherni dan je sedaj v' eni sedaj v' drugi zerkvi molitva inu sahvala pruti Bogu , de so Benezhani pod fręzhno esterajsko brambo perfhli. Berazhov je vse polno po benędkah ; gobovi , raneni , garjovi povšod sedę inu ludęm nadlęgo dęlajo , je
zhud-

zhudno, de bogate imenitne Benędke niso bol-
shi skerb imele sa take reveshe. Al sedaj bo-
de Zesar pustil vse narediti, kakor je narbolshi
sa preskerblenje tih revnih.

Povędanje od slovenškiga jesika.

Zirill inu drugi pomagavzi so predstavili
masne inu druge duhovne bukve v' slovenski
jesik; zherke so naredili grekiskem podobne; s'
takemi bukvami je shel na uni kraj Donave, tam
je bil safhkofa postavljen v' Moravii; inu zirill-
ske zherke so se vterdile tako, de ih skoro vsi
slovensi danashni dan imajo, kateri so grekif-
ke vere, to je Staroverzi. Dalmatini, Hrvat-
je inu Bosniaki ih posnajo inu sraven glagolit-
skih hranio, karkol je njih Staroverzov.

Kristiani pa rimske shege so jeli s' zhasam
nemshke zherke imęti, katere so minih frędnih
zhasov snajdeli, inu po podobi latinških sarobi-
li. Satorej dan danashni pishejo Pemzi, Pojlzi,
inu Lushizarji s' nemškemi zherkami.

Krajnzi so pisali po glagolitsko notri do
shęstnajstiga stoletja. Okoli leta 1550. je sazhel
Primas Trubar krajnski jesik s' latinškemi zher-
kami pisati. On je bil rojen krajnez is vasi Ra-
shiza pod Trojakam na dolenski strani v' Ka-
zianski fari, je postal masnik inu s' zhasam Ko-
rar v' Lublani. Je predstavil na krajnsko Pšalme
Davidove inu Novi Testament, tudi je pridige
inu

inu duhovne pisma pisal; al ker je bil luteranski vero uzhiti sazhet, so ga is deshele v' nemški Rajh pregnali.

Od tiga zhasa krajnzi po latinskim a b c pishejo kakor tudi Hrvatje, Dalmatinzi, inu sploh Slovenci, kar ih je blishi Lashke deshele.

**Shitna zena v' Lublani na tergu
7. dan Sufhza 1798.**

	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pfheniza 1. mernik	1	56	1	52	1	48
Turfhiza - - -	1	18	—	—	—	—
Rosh - - - -	1	25	1	14	1	12
Jezhmen - - -	—	—	—	—	—	—
Profo - - - -	—	—	—	—	—	—
Ajda - - - -	1	15	1	8	—	—
Oves - - - -	—	59	—	—	—	—

Vendana od Lublanske mestne Gosposke
na 7. dan Sufhza 1798.